Kis-Czell, 1901. III. évfolyam. 12. szám. Vasárnap, március 24.

KIS-CZELL ÉS VIDÉKE

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN ÚJSÁG

Megjelen minden vasárnap. Jelige: »Küzdelem az igazságért!«

Előfizetési ár:
. 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. — fil.
. 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „

Szerkesztővel értekezhetni; hedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:
HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kis-Czell, Gyarmathi-tér 76. szám. Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen levelek figyelembe nem vétetnek.

Nemzeti és vallásos nevelés.

Amit a gyermek szülőjétől utravalóul kap: a nevelést, viseli azt egész élete során. Rendesen ez ad irányt életének s kitüzi neki a czélt, amely földi pályafutása előtt lebeg, halad azon a vágáson, melyet a szülő megmutatott neki. Ez a szabály csak a tüneményszerü lángeszekre nem áll, mert ezek szabály alá egyáltalán nem foghatók. Utat törnek maguknak mindenen.

Ám az általános neveles iránya, módja és eszközei bizonyára minden értelmes ember kiváló figyelmére tarthatnak igényt, mert a nevelés a jövő nemzedék sorsának alapját képezi. Az általános nevelésen épül a közerkölcs, a tevékenység minemüsége, ez a nemzet natalmának kulcsa.

Mint a közéletben is vannak viharok, melyek tisztitják a levegőt s uj felfogások perspektiváját nyitják meg előttünk: ugy a nevelés terén is akadnak forradalmak, melyek kiméletlenül elsöprik az elavult s rossznak bizonyult elméletet s uj tanoknak szereznek érvényt. Gondoljunk csak arra a felfogatásra, melyet Pestalozzi elmélete idézett elő. Pestalozzi az egész régi nevelési rendszerrel szakitott s fellépésének idejét a régi és a modern nevelés időszakainak határmesgyéjéül lehet tekinteni.

Nagyon a részletekbe kellene bocsátkozni, hogy a két nevelési rendszer közt összehasonlitásokat tehessünk. De a felületes összehasonlitásnál is könnyen felfedezzük a közös alapot: a vallásosságot. Mert a vallásosság minden nevelési rendszer erkölcsi támasza. A zsenge gyermek ártatlan, fogékony lelkét csak a hit nemesitő hatalmával lehet és szabad előkészíteni azokra a küzdelmekre, melyek reá később várakoznak. Legyen a szülő felfogása a vallásról bármino is, bekell látni, hogy a lelket másal, mint egy fölöttünk-álló hatalom gondolatával nem lehet edzeni s nem lehet egyensulyban tartani akkor, midőn minden földi hatalomból elhagyatottnak érezzük magunkat. Ha az élet elkoptatja a hitet, amit mindenkor sajnálni lehet, az ifjuságban nem szabad azt miveletlenül hagyni. A csalatkozások hatása ritkán szokott elmaradni s kártékonyságuk különösen a hit rovására mutatkozik. De a gyermek kedélyét ne mételyezzük meg azzal, hogy az élethez való bizalomtól megfosztjuk őket. Ellenkezőleg adjunk neki támaszt, hogy az élet küzdelmeit sikeresen megállhassa, hogy szembe szállhasson veszélyeivel és sohasem veszitse el azt az erkölcsi alapot, mely az ő és az egész társadalom létfeltétele. Ez az erkölcsi alap a hitben és a tudásban rejlik.

Szerencsésen összeforrasztani kell tehát az ideális és a reális felfogásokat a gyermekben. Módot kell neki adni, hogy kenyerét megkereshesse, de a mellett lelkét se hagyja istápolatlanul. Utóbbi tekintetben amilyen szükséges a vallás, épp oly nélkülözhetlen a hazaszeretet. Aki Istenét, hazáját nem szereti annak sivár a lelke s bármennyire is meg legyen áldva földi javakkal, igazi lelket emelő örömet nem talál, a megelégedettséget csak hirből ismeri, egész élete haszontalan maiad. A reális, mely immár érvénybe lépett, helyes. Az emberek szaporodásával nőttek a megélhetési gondok s kénytelen kelletlen fel azzal a tudással s leleményességgel, azokkal az ügyességekkel, melyek az élétfentarthatásához ma már mulhatatlanul szükségesek. De rosszul értelmezi az élet realismusát, aki érette az ideális eszméket sutba dobja. Az az ember fensőbbségéről feledkezik meg, aki csak munkában és élvezetekben keresi életczélját. Aránylag kevés az ily felfogásu ember — sajnos is lenne, ha sok volna. Mert akkor hiányoznék az együttélés feltétele. Az önzés lépne önkényü hatalmába s könyörtelenül el kellene veszniök a gyengéknek, kik az erősebbek támogatására utalvák, soha inkább, mint éppen napjainkban.

E mostoha viszonyok arra tanitanak, hogy szorosabban kell összetartanunk Istenben.

TÁRCZA.

Egy bünper a 18-ik századból.

Közli: dr. Balassa Jenő.

(Utánnyomás tilos.)

(Folyt. és vége.)

Contra et Adversus.

(Vádirat.)

Miképpen a Vasban álló Rab Személy Vági Mihál noha ugyan már ennek előtte végben vitt tolvajságiért Ns. Veszprém Vármegye által megbüntetett, mindazonáltal *nem hogy* életit megjobbitotta volna, sőt inkább meg rogzott gonoszságát ujitván, a midőn a mult télen Veszprém Városabul a Ns Vármegye Tömlöczébul büntetésének kiállása után hazafelé Ugodi helységben tudni illik jött volna, Városlődön tul Veszprém felé lévő Csárdában, mely Gombás vendégfogadónak neveztetik, be ment, ott egy üdeig borozott, azután pedig a Szobábul, az ott lévő udvarra kilappangván, Városlődi lakos Ozsvald Antalnak két Lovait Kocistul egyutt, mellyek az Udvaron állottak, eltolvajlotta, s ugyanezen Lovakon és kocsin tovább hazafelé vette uttyát; azután pedig Szánt-szándékkal való rosz cselekedetitul viseltetvén, a két Lovat kint az ég alatt egy fához kötötte, maga pedig bement az utban levő Csardába, mely Koplaló Csárdának neveztetik; mely éjjel szörnyü hideg üdő lévén a kikötött Lovak annyira elfagytak, hogy az egyik el vételkedett, s meg is döglött, a másik hasonló képpen haszontalanná lett. A Rab Személy pedig leszedvén a kocsirul az ott rajta levő két pakróczot, egy Zsábot, és egy kötő Lánczot, Német Tevel felé ment, s mindezeket ott egy embernek 6 garason eladta. De még mindezen gonoszságokkal a Rab Személy meg nem elégedvén, e folyó esztendőben, Mária Magdolna nap előtt való héten, két rosz Lóval és egy kocsival Ns. Zala Vármegyébülajövén, és a Kupi határban érkezvén, azon helyen, a hol a Kupi tehén Pásztornak Bujtárja Gecző György, *a Kupi helység Marhait legeltette, megállapodott*, s kérdezte, ha vannak-e itt jó Lovak, melyre a most nevezett bujtárnak feleleteit vévén, kevés üdő vártatva, egyenesen Kupi helység felé (noha arra uttya nem lett volna) ment, s ottan Szabó Mártony Kupi lakosnak jó két Lovait eltolvajlotta, azon két rosz Lovakat pedig, melyeken a Rab Személy jött, ottan hagyva, ott hagyván, az egyike másnap mingyár megdöglött. — Mindezen tolvajlásokra, de több tettekre nézve is, melyek eránt rezervál atik, kivánnya a fönt emlitett Fiscalis Prókátor, hogy ezen Istentelen gonosztevő Rab Személy Vági Mihál, kinek megjobbulásárul már többé semmi reménység nincsen, a Praxis Criminális 2-ik részinek 84-ik Articulussa, s több Hazánk Törvényinek értelme szerint is, magának megérdemlett buntetésire, másoknak pedig hasznos példájára, halálra, az Akasztófára ittéltessék. Ide rekesztvén önnön vallását. A.

Itélet.

Anno 1797. die 9 Marti. Deliberatum est. A Vasba álló Rab Személy Vági Mihály a Törvényszék előtt vádoltatván arról, hogy ennek előtte két esztendővel, a midőn tudniillik ő Ns. Veszprém Vármegye tömlöczéből Veszprémbül kiszabadulván, haza Ugodi helységben jöddögélt volna, Városlődön tul lévő Gombás nevezetü Csárdába bemenvén, s ott egy kevés üdeig mulatván egyszer csak kilépett a szobábul az Udvarra, s ott a szin alatt álló két Lovait Osvald *Antal Városlődi* lakosnak a szekérrel együtt ellopta elhajtotta, azután pedig rosz indulattyátul viseltetvén, Városlődön innend levő Kopialó nevezetü Csarda mellett az ellopott Lovakat egy fához kötötte, maga pedig bement a most nevezett Csárdába mely éczakán szörnyü hideg, és hó lévén, a kikötött Lovak annyira elfagytak, hogy az egyik elvetelkedett, s megis döglött a masik pedig haszontalanná lett. E felett, a mult 1795-ik Esztendőben két rosz lovat, egy kocsival feleségestül együtt, Szántódrul Ns. Zala Vármegyébül jövén a Rab Személy a midőn a Kupi helységben érkezett volna, ottan kupi lakos Szabo Mártonnak két jó Lovait el lopta, a maga két rosz Lovait pedig ottan hagyta, és igy ezen két Gonosz tetteivel felebarattyait megkárositani meg nem félemlett. Jól lehet ugyan a Rab Sze-

ben és hazában. A nevelés feladata tehát a gyermekekbe vallásosságot és hazaszeretetet ojtani.

Valljuk meg, hogy hazai tanerőink ezt a feladatot dicséretes buzgalommal, lankadatlan lelkesedéssel teljesitik. Támogassuk őket e nehéz feladatuk teljesitésében a házi nevelés körében, hogy legyen erős a jövő nemzedék, mert a haza is csak igy lehet boldog és hatalmas.

Fenyő Márton

Kulturális fejlődésünk.

A ki figyelemmel kiséri azokat az eszméket és javaslatokat, melyek a magyar társadalmat leggyakrabban foglalkoztatják, igen jól tudja azt, hogy hosszu évek óta a legtöbb felszólalás a tanügyi reformokra vonatkozólag történt.

Mintha csak a levegőben uszkáló ködpárák terjesztenék: felmerül időnként itt is ott is a magyar kulturális élet elégtelenségének a kérdése, aztán a közvélemény is foglalkozik vele — addig a mig más érdekesebb, bár kevésbé fontos théma nem akad, mely aztán ugy elvonja a kulturális fejlődés lelkes hiveinek a figyelmét, hogy akár a legéletrevalóbb eszmével állna is elő valaki, azzal sem törődne többé senki sem.

Mert hát mi már szörnyen czivilizált nemzet vagyunk és igen jól tudjuk azt, hogy csakis arról illik beszélni, a mi divatban van és mindenkit egyaránt érdekel, s ugyancsak kinevetnék azt a jámbor hazafit, a ki valamely társaságban a hallgatóságnak a magyarországi kulturális állapotokról akarna egyet-mást elmondani akkor, midőn mindenki a párizsi divatsztrejkről, meg az uj angol király világhóditó törekvéseiről szeretne egyet-mást megtudni.

Mint sok más ügyben, itt is megnyilatkozik a magyar vér hirtelen felpezsdülésének a tünete, de rendszerint csak olyan hamar véget ér ez a felbuzdulás is, mint a rőzse lángja, melyet a legelső gyenge fuvallat kiolt könnyedén. Féló, hogy igy járunk majd azokkal a tanügyi reformtörekvésekkel is, melyek most az utóbbi időben felszinre kerültek, pedig valóban ideje volna már, hogy minálunk is történjék már valami, hogy legalább némi látszatja legyen annak az ezerféle gyülésnek meg enquettezésnek, a melyet tanférfiaink a magyar közoktatás érdekében tartanak.

Kétségtelenül igazuk van azoknak, a kik azt állitják, hogy először az elemi iskolai oktatást kell reformálni, aztán kerülhet csak a sor a középiskolákra, meg az egyetemekre, mert szerintük ellenkező esetben olyképen tünnének fel az ujjá alkotó intézkedések, mint az a ház, melynek előbb készitik el a falát vagy a te tejét és csak azután rakják alá a fundamentumát. — igazuk van ismételten elismerjük, de csakis abban az esetben, ha az ország elemi iskolai oktatása, tehát a fundamentum olyan nagyfoku gyengeségről tanuskodna, hogy annak alapján a magasabb iskolák tanitási rendszerének tovább fejlesztése lehetetlenség, vagy egyszerüen minden haszon nélkül való absurd törekvés volna.

De hát épen a magyarországi népiskolákról ma ezt már elfogulatlanul nem állithatja senki sem. Lehet, sőt valószinü, hogy akad hazánkban is olyan iskola, mely nem felel meg teljesen a reá bizott és kivánatos feladatnak, a nagyobb rész azonban sikerrel tölti be nemes hivatását, a minek fényes bizonyitéka a magyar nép értelmi fejlődésének rohamas előrehaladása, mely minden téren állandóan észlelhető. Elismerte ez legutóbb a párizsi világkiállitás alkalmával a nemzetek szellemi életében vezérszerepet játszó legmüveltebb nép a franczia nemzet is, de elismerték mások is, a kiknek módjuk és alkalmuk nyilott a magyar közoktatásügyet tanulmányozni és annak fejlődését figyelemmel kiséri.

Talán épen ez az általános nagy elismerés volt az oka annak, hogy tanférfiaink, az ősi szokástól eltérőleg a helyett, hogy a dicséretek melegitő napsugarában tétlenül sütkéreznének, még nagyobb gonddal és lelkesedéssel fogtak hozzá a nagy munkához, hogy mint fentebb már emlitettük a magyar oktatásügyet reformálják, illetve a mutatkozó hiányokat pótolják, s az eddigi rendszert tovább fejlesszék.

Mivel pedig az elemi iskolai oktatás nálunk már meglehetősen rendezett és kielégitő tanterv szerint történik, a fősulyt természetesen a közép- és felső iskolák reformálására kell fektetnünk. Már ismételten kifejtettük nézeteinket a középiskolai oktatás egyszerüsitésére vonatkozólag, azért tehát most csak arról az kazióról akarunk röviden megemlékezni' mely az utóbbi időben az egyetem decentralizálásának kérdését felszinre vetette.

A ki ismeri a budapesti tudomány egyetem facultásain divó oktatási rendszert, az igen jól tudja, hogy mennyire igazuk van azoknak, a kik azt akarják, hogy a vidéki nagyobb városokban is állitsanak fel egyetemeket, a melyen a tanulmányait fotytatni kivánó ifju a megfelelő egyetemi oktatásban és teljes kiképzésben részesülhessen. Ezzel nyernének városaink is, de nyerne maga a magyar közoktatásügy is, mert a csendes vidéki város sokkal alkalmasabb talaj a tudományos pályára készülő ifjunak, mint a főváros, a hol az ismeretlenség tengerében könnyen elmerülhet a vidékről felkerült tapasztalatlan ifju, az ezerféle ideg és léleköló élvezetek csábitó hullámai között.

De tisztán financiális szempontból is üdvös volna az egyetemi oktatás decentralizálása, mert a vidéki városokban általában véve olcsóbbak a megélhetési viszonyok, mint a főváros méreg drága piaczán és igy alkalma nyilana sok szegény szülőnek is, hogy fiát tovább tanittassa s akárhány istenadta tehetségü ifju érvényesülhetne, a kit most szegénysége megakadályoz abban, hogy teljes elméleti kiképzésben részesüljön.

Máskor annyira szeretik majmolni nálunk a külföldet, hát most miért nem veszik például akármelyik nagy nemzetet, hiszen höztudomásu, hogy a német, franczia és angolországi egyetemi oktatás sulypontja a vidéki egyetemekre esik és a külföld világhirü tudósainak legnagyobb része nem a hazája fővárosában levő főiskolán nyerte egyetemi képesitését.

Ismételjük tehát, felette fontosnak tartjuk hazánk kulturális fejlődésének történetében azt az időpontot, melyben az egyetemi oktatás decentralizálása bekövetkezik, mert csakis igy biztositathatjuk hazánkban e tudományos élet teljes kifejlődését.

---

mély az első rendben Városlődi Lovaknak eltolvajlását tagadná, de mivel ezen környüllállás, hogy tudniillik azon Városlődi szekéren, melybe az kérdésbeli Lovak bevoltak fogva, egy Pakrocz, és egy Zsák is volt, ilyetényeket pedig hogy a Rab Személy 5 Garason eladott, maga meg vallya, nem kevéssé terheli a Rab Személyt, hogy valamint a Zsákat és Pakróczot a a kocsirul levette és eladta, ugy a Lovakat is nem más hanem a Rab Személy lopta el és hozta a föllebb emlitett veszedelembe. A mi pedigien a Kupi helységbül eltolvajlott két Lovakat illeti, az csaknem megvilágositatnék a Rab Személy vallásának környül állásaibul, egyszersmind pedig a B. betü alatt foglalt bizonság Levélbül, azt pedig, hogy Farkas Kata is a Rab Személynek Felesége ezen alkalmatossággal együtt volt a férjével, maga Farkas Kata a C. Bötü alatt foglalt önnön vallásában megvallaná, innend világosan következik, hogy a Rab Személy azon Kupi Lovakat egy akarattal vihette, és lophatta el Farkas Kata Feleségével. Terheli továbbá a Rab Személynek Vági Mihálynak sorsát az is; hogy noha és már ennek előtte is hasonló tolvajságáért a Ns. Vármegye Tömlöczében sanyargatta tott és 60 korbacs ütésekkel megbüntettetett, mindazon által nem hogy életét megjobbitotta volna, sőt inkább a tömlöczbül való kiszabadulása után mingyárt ujabb és ujabb tolvajságokat el követni nem irtózott, kevés reménység levén, te-

hat már megjobbulása felül az eddig szenvedett 17 Holnapi raboskodásán felül, még egy esztendő béli rabságra, és 100 Korbács ütésekre, felit öt. venni, most itt Papán a közönséges piarczon, más felit pedig ötvenet, egy esztendőnek elfolta után az Ugodi Helység szinin elveendőkre, Farkas Kata pedig a Rab Személynek házos és tolvaj társa, azon okbul, hogy ez volna első esetlekedete, 60 Korbács ütésekre, felit harminczat. most itt a Pápai Piarczon, másik felit pedig harminczat egy holnap mulván az Ugodi Helység szinin elveendőkre, ezen kivül a kárnak, mely a D. bötü alatt 70 frtra törvényesen megallapittatott megtérittésére itéltetnek, azután pedig büntetésöknek kiállása után, maguk megjobbulása reménysége alatt, szabadon bocsájtatnak,

Ne légy oly büszkel

Ne légy oly büszke, szép szerelmem,
Mert én beléd bolondulék,
Nem te vagy az első szivemben,
Az én szerelmem buborék.

Oh, ugyanaz a láng mi most.a,
Már egyszer engem égetett —
Tudom elébb-utóbb kilobban
És elfeledlek tégedet.

TIHAMÉR.

HIREK.

— **A legujabb szenzáció.** Kis-Czellnek ismét megvan a maga legujabb szenzációja. A szomoru hirü vagyonbukott kis-czelli takarékpénztár szelleme kisért ujra, Egyik szombathelyi lap bocsátotta világgá és utánna az összes fővárosi lapok közölték, hogy a vagyonbukott kis-czelli takarékpénztár csődtömegéből 56.000 frt eltünt. A lapok versenyeztek egymással a számok nagyobbitásában és kisebbitésében Végre a hiány leszállott 21.000 frtra. Most az a kérdés, hogy ez a 21.000 frt miként tünt el. Az ideiglenes igazgatóság, vagy a csődtömeggondnokság révén-e? Az ideiglenes igazgatóság néhány napig kezelte a pénzt. Az 1899. évi február hó 6-án közölt utolsó pénztári zárlatot, mely állitólag 56.000 frt készpénzkészletből állott, aláirták dr. Géfin Lajos igazgató, Végh Kálmán napi biztos és Gömbös Sándor pénztáros. Mikor pedig négy nap mulva, 10-én, a pénzt néhai Nagy Péter sárvári kir. közj.-gyző leltározta, talált 56.000 frt helyett, 35646 frt 52½ krt. Igy, ha a levegőbe bocsátott hir igaz volna, a hiány 20.353 frt 47½ kr. Hogy az a pénz tényleg eltünt-e, vagy nem, avagy számadási hiba van, még kideritésre vár. Tekintve azokat az izgalmas napokat, melyben akkor a kis-czelli bukott takarékpénztár vezető férfiai voltak, köny-

nyen megeshetett, hogy az igazgatósági tagok hiányosan rovancsoltak, s igy allott elő a hiány (?!) Mi résztünkről abban a meggyőződésben vagyunk, hogy a hiány, ha tényleg van, még Rosenberg és Riedt manipulációjából ered, kik szánt-szándékkal vezették a könyveket hamisan. De lehet az is, hogy az igazgatósági tagok nem hasonlították össze a mególvasott pénzt és a könyveket. Józan ésszel feltételezni sem szabad, hogy abban a válságos pillanatban, melyben a kis-czelli takarékpénztár bukása bekövetkezett, bármelyik igazgatósági tag is, a saját vagyona megmentésére gondolhatott volna. A csődtömeggondnokságot legkevésbbé érheti vád e tekintetben, mert a Nagy Péter kir. közjegyző által 1899. év február hó 10-én foganatosított leltár szószerint a következő bejegyzést tartalmazza:

1. A pénztárban talált összegek, és a dr. Géfin Lajos igazg. tag által ideiglenesen vezetett feljegyzések szerint a főpénztárban 33 000 frt.

2. Gömbös Sándor pénztárnok által kezelt és dr. Géfin Lajos által ellenőrzött kézi pénztárban 2637 frt 52½ kr.

3. Hetlinger Sándor bobai lakos által a mai napon esedékessé vált váltójára lefizetett összeg 9 frt. Összesen 35646 frt 52½ kr.

Ezen összegből Nagy Péter kir. közjegyző 34.000 frtot birói letétbe helyezett, 1646 frt 52½ krt pedig, dr. Porkoláb Mihály csődtömeggondnoknak adott át a folyó kiadások fedezésére. Ez a száraz tényállás. Hol a hiba, kit terhel a felelősség, a vizsgálat van hivatva kideriteni.

Mi a leghatározottabban elitéljük ennek a legujabb szenzációnak világgá való kürtölését. El azért, mert mi abban a meggyőződésben vagyunk, hogy itt, legfeljebb számadási hibáról lehet szó, de a sikkasztást kizártnak tartjuk; annál inkább, mert az a három egyén, ki a vagyonbukott kis-czelli takarékpénztárnál az utolsó napokban a pénztárt és könyveket kezelte, mint olyan emberek ismeretesek, kiknek becsületességéhez a gyanunak még árnyéka sem férhet. Reméljük, hogy erre a titokzatos ügyre, mihamarabb világosság fog derülni, a mi nagyon is kivánatos.

— **Kedélyes hang.** A Szombathelyen mostanában megindult és Lingauer Albin jeles hirlapiró collegánk szerkesztésében megjelenő „Vas“ czimü laptársunk, 1 számában fenti czim alatt közli lapunk 10-ik számában megjelent „Szerkesztő változás“ czimü ujdonságunkat. Ez ujdonságunkhoz ama kommentárt fűzi, hogy mily hangon szoktuk mi cselédünket elbocsatani? Rövid válaszunk ez: A mint megérdemli. Higyje el t. laptársunk, sokkal szivesebben irtuk volna szerkesztő változás czimü ujdonságunkban az illetőről azt: hogy megvált lapunktól és sajnáljuk távozását, minthogy azt kellett irnunk: elbocsátottuk.

— **Gyászrovat.** Sulyos csapás érte Mészáros János polgártársunkat, a „Korona“ szálloda bérlőjét, kis élénk eszü 3 éves Mariska leányа, rövid, alig három napi betegeskedés után szombaton elhunyt. Temetése vasárnap ment végbe a közönség számos részvétele mellett.

— **Márczius 15. Jánosházán.** A jánosházai iparos- és kereskedőifjuság „Önképző Köre“ magyari Kóssa Gusztáv gyógyszerész és Kemény Soma tanító vezetése mellett Szekeres Pál joghallgató és Biermann József vasuti pénztárnok szives közreműködésével szépen ünnepelte meg a magyar szabadság születése napját, melyből természetesen a község polgársága is, jó hazafiakhoz méltón, kivette a részét. A sok zászló a házakon és a kivilágitott ablakok csak hirül adták, hogy Jánosháza lakossága ünnepet ül márczius 15-én, a sajtószabadság kivivásának emlék ünnepét. Az ünnepély a tűzoltó-egyesület és emlitett kör fáklyásmenetével este 7 órakor vette kezdetét, melynek bevégezte után a gyülekezet a casinó előtt megállapodott, hol ugyanis az alábbi tárgysorozat pontjai előadattak. Hymnus, énekelte az Önképző Kör. Emlékbeszéd, tartotta Kemény Soma. Nemzeti dal, szavalta Fehér János. Talpra magyar, énekelte az „Önképző Kör“. „Arányi“ márcz. 15., szavalta Németh Lajos. „Petőfi“ a magy. néphez, szavalta Cseh Kálmán. „Lámpérth“ márcz. 15., szavalta König Armin. Záróbeszéd, tartotta Szekeres Pál. Szózat, szav. Biermann József. Szózat, énekelte az Önképző Kör. Az egyes pontok előadása között Nyári Elek zenekara hazafias darabokat játszott. Megható látvány volt ama 3 szál 48-as öreg ember, kik ez alkalommal külön meghivattak, a mint könnyes szemekkel hallgatták régi emlékeik felfrissitését, s a mint lelkesülve megéljenezték az egyes szereplőket. Az ünnepély végeztével az összegyült nagyszámu közönség a »Rákóczy« hangjánál szép rendben szétoszlott.

— **Tenyészbikák vizsgálata.** A kis-czelli járás területén a tenyészbikák vizsgálata folyó hó 22-én kezdődött. A jövő héten a következőképp folytatódik. 25-én, hétfőn, Kenyeri, Kecskéd, Papócz, Csönge, O.-Asszonyfa. 26-án, K.-Mihályfa, Sömjén, Szt.-Márton, Vönöczk, N.-Magasi. 27-én, Pálfa, K.-Somlyó, Borgáta, Duka. 28-án, Felső és Alsó-Mesteri, Kápolna, N.-Kőcsk, E.-Hetye, K-Kőcsk. 29-én, Ság, Izsákfa, Kőcs, Boba. 30-án, Szt.-Péter, Várkesző, Egyh.-Kesző, M.-Gencs, K.-Hőgyész, Szergény. A tenyészbikák vizsgálatára a vármegyei gazdasági-egyesület által megbizott és kiküldött bizottsági tagok: Takács Ferencz, Raffel Mihály, Ajkai Ferencz, Nagy János, Nagy Dénes és Háczky Sándor.

— **Egy nyilatkozat.** Dr. Géfin Lajos, a vbukott kis-czelli takarékpénztár volt igazgatósági tagja, beküldte hozzánk közlés végett ama nyilatkozatának másolatát, melyet a „Vasvármegyé“-hez küldött a legutóbb megjelent „kis-czelli szenzáció“ czimü közleményére válaszul. Dr. Géfin ur nyilatkozatát alább szószerint közöljük, ama megjegyzéssel, hogy mi ez ügyben tartózkodó álláspontot foglalunk el — és ez, hirlapunk mai számában ez ügyre vonatkozó közleményünkből eléggé ki is tünik. Dr. Géfin Lajos urnak, a „Vasvármegyé“-hez küldött nyilatkozata szó szerint igy hangzik:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A „kis-czelli szenzáció“ dolgában meg kérem a tekintetes szerkesztő urat, kegyeskedjék becses lapjában nekem is egy kis helyet engedni.

Lehet, hogy ez ügy önöknél és tán más egyebütt is, honnan a kis-czelli viszonyokat egy rossz messzelátóból figyelik csak, szenzációt keltheteti, de nálunk épen nem keltett, mert Kis-Czell jobb ízlésü közönsége már eleve meg volt győződve a hiresztelések rosz hiszemüségéről és tekintetes Szerkesztő ur információjának rossz akaratáról, a mikor a tiszta igazság keresésénél nem oda fordult, hova elsősorban is fordulnia kellett volna, hanem a nyilvánosság elé. Ennyit az ügy eredete és forrásáról.

A mi a dolog lényegét illeti, hirlapi uton a kérdést tisztázni nem lehet.

Igazgatótársaim, kik bizalmukka' megtisztelteték a valságos napok alatt, meg is fogják találni a módot, miként vonjanak felelősségre, ha egyatalán károsodva érzik magukat. Másoknak pedig, legyen bár az a Munkácsi Lővi, vagy a Velenczei Mór, felelősséggel nem tartozom.

Kis-Czell, 1901. márczius 22.

A tekintetes Szerkesztő urnak
kész szolgája
Dr. Géfin Lajos.

— **Kanyaró.** A kis gyermekek körében még egyre uralg varosunkban a kanyaró. Alig van egy ház is, a hol beteg nem volna. Néhány megbetegedés halálos kimenetelü volt. Az iskolok további intézkedésig zárva maradnak.

— **Kutfurás.** A m. kir. államvasutak kis-czelli pályaudvarán a mult évben megkezdett, de az összel beszüntetett artézi-kut furását Hoffer czeglédi kutfuró mester pénteken ujból megkezdette. Igy végre mégis elkészül az artézi kut.

— **Uj hitközség** Mint halljuk, Kis-Czellben uj izr. hitközség van alakulóban. Néhányan elégedetlenek a mostani neolog izr. hitközség rendszerével és e miatt uj hitközséget akarnak alakitani, mely az „orthodox“ (magyarul: visszafejlődés) elveket követné. Reméljük, hogy a tervezők a tervnél maradnak csak és nem fogják a „maradiság“ elveit megalapitani. A jelszó legyen: Előre!

— **Régen heverő titokzatos levél.** Lengyel Mór, a Hitelbank igazgatója, mielőtt a Hitelbankhoz került, a vbukott kis-czelli takarékpénztárnál volt könyvvevő. Mikor innét kilépett, kilépése után, állitólag egy évre, a vbukott kis-czelli takarékpénztárnál szerzett tapasztalatait irásba foglalta, boritéka zárta és azzal a megbizással adta át Bisitzky Ödön kis-czelli gyógyszerész urnak, hogy az általa, nála letétbe helyezett levél, akkor bontható fel, ha annak tartalmára Nagy József, dr. Plettnits Ferencz, dr. Géfin Lajos és Berzsenyi Dezső urak kivánesiak lesznek. A levél teljes hat év óta hever felbontatlanul Bisitzky urnál és e 6 év óta nem fogta el a kivánesiság a fentebb nevezett urakat a levél tartalmát illetőleg. Mi azt hisszük, mégis csak érdemes volna végre annak a titokzatos levélnek a tartalmát ismerni, hátha valami nagyon fontosatartalmaz és valami honmentő gondolat van a levélben papirra vetve, melynek még hasznát lehetne venni ha most nem is, — de kés-

— **Csalnyerékről.** A jánosházai jóhirnevü Csalnyer, Piócza és Berele Hay firma közkereseti társaság tevékeny beltagja, Csalnyer-táti legédesebb pislogó magzatja, a kis Berele Hay, a napokban Devecserben járt és ott többek kérdezősködésére ama nézetének adott határozott kifejezést, hogy ők, a jeles „hármak“ már tul vannak a veszélyen és a sajtóper caosszal már végeztek és teljesen rendben van a szénájuk. A kis Berele Hay édeskés mosolyival mesélte el ezt a valótlanságot, melyre nekünk csak az lehet a válaszunk, — hogy hátra van még a fekete leves a táti & comp czég részére. Igy hiu remény és ábrándnak bizonyul majd a korai öröm nem sokára.

— **Repülő postacsomag.** Szerdán a déli órákban a helybéli postáról egy gyöngytyukot szállitottak ki a pályaudvarra. A gyöngytyuknak aligha volt inyére a szoros zár, mert a láda egy részén kirepült. Nem sokáig élvezhette azonban az arany szabadságot, mert hamarosan elfogták és ujra bezárták.

— **Egyleti élet.** A „kis czelli Polgári Olvasókör“ saját helyiségében f. évi márczius hó 17-én d. u. 4 órakor tartotta meg évi közgyülését. Tárgysorozat: az 1900. évi számadás eredményének közlése és az általános tiszt ujitás. Az 1900. évi számadás eredménye a következő: Bevétel: 703 kor. 17 fillér. Kiadás: 354 kor. 70 fillér. Pénztári maradvány: 348 kor. 47 fillér. Miután az eddigi tisztviselők állásaikról lemondottak, korelnökül Horváth József bérlő, a kandidálóbizottságba pedig Klaffl Gyula, ifj. Reich Imre, és Németh Károly választattak meg, kiknek inditványára a közgyülés elnöknek Fábián Dezső, alelnöknek Simon Sándor, háznagynak Klaffl Gyula, jegyzőnek Eder János, h. jegyzőnek Deutschbauer Károly, pénztárnoknak Gróf Károly, könyvtárnoknak Mizeri Sándor, segk. könyvtárnoknak Klaffl Gyula, választmányi tagokul: id. Reich Imre, Fodor Károly, Horváth József bérlő, Loránth Gyula, Szalay Gyula, id. Tóry György, ifj. Reich Imre, Reif Zsigmond, Zsigmond István, Mészáros János, Németh Károly és Patyi János urak választattak meg közfelkiáltással. Ezen kivül a közgyülés a választmányi ülés 1901 évi február hó 10-én hozott azon inditványát, hogy mindazon köztagok, kik hátralékos tagsági-dijaikat a felhivástól számitott 30 nap alatt lenem fizetik, a körből kizártnak tekintetnek.

Köszönet nyilvánitás.

Mindazon szives jó lelkeknek, kik felejthetetlen kedves kis Mariska leányunk elhunyta alkalmával mély bánatunkban részvétükkel felkeresték és ezáltal fájdalmunkat enyhitették, valamint mindazoknak, kik temetésén megjelentek, ez uton mondunk hálás köszönetet.

Kis-Czell, 1901. márcz. 24.

MÉSZÁROS JÁNOS és NEJE.

Épitkezők figyelmébe.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy kedvező összeköttetéseim révén azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a cement árát tetemesen **leszállithattam.**

Ehhez képest mostantól kezdve elsőrendü Portland cement métermázsánkint **6** koronáért, elsőrendü Román cement **3** kor. **60** fillérért bocsátom áruba.

Egyuttal a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom mindenféle czementárukkal dusan felszerelt raktáramat.

Szives pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Itlés István.

ben és hazában. A nevelés feladata tehát a gyermekekbe vallásosságot és hazaszeretetet ojtani.

Valljuk meg, hogy hazai tanerőink ezt a feladatot dicséretes buzgalommal, lankadatlan lelkesedéssel teljesitik. Támogassuk őket e nehéz feladatuk teljesitésében a házi nevelés körében, hogy legyen erős a jövő nemzedék, mert a haza is csak igy lehet boldog és hatalmas.

Fenyő Márton

Kulturális fejlődésünk.

A ki figyelemmel kiséri azokat az eszméket és javaslatokat, melyek a magyar társadalmat leggyakrabban foglalkoztatják, igen jól tudja azt, hogy hosszu évek óta a legtöbb felszólalás a tanügyi reformokra vonatkozólag történt.

Mintha csak a levegőben uszkáló ködpárák terjesztenék: felmerül időnként itt is ott is a magyar kulturális élet elégtelenségének a kérdése, aztán a közvélemény is foglalkozik vele — addig a mig más érdekesebb, bár kevésbé fontos théma nem akad, mely aztán ugy elvonja a kulturális fejlődés lelkes hiveinek a figyelmét, hogy akár a legéletrevalóbb eszmével állna is elő valaki, azzal sem törődne többé senki sem.

Mert hát mi már szörnyen czivilizált nemzet vagyunk és igen jól tudjuk azt, hogy csakis arról illik beszélni, a mi divatban van és mindenkit egyaránt érdekel; s ugyancsak kinevetnék azt a jámbor hazafit, a ki valamely társaságban a hallgatóságnak a magyarországi kulturális állapotokról akarna egyet-mást elmondani akkor, midőn mindenki a párizsi divatsztrejkről, meg az uj angol király világhóditó törekvéseiről szeretne egyet-mást megtudni.

Mint sok más ügyben, itt is megnyilatkozik a magyar vér hirtelen felpezsdülésének a tünete, de rendszerint csak olyan hamar véget ér ez a felbuzdulás is, mint a rőzse lángja, melyet a legelső gyenge fuvallat kiolt könnyedén. Félő, hogy igy járunk majd azokkal a tanügyi reformtörekvésekkel is, melyek most az utóbbi időben felszinre kerültek, pedig valóban ideje volna már, hogy minálunk is történjék már valami, hogy legalább némi látszatja legyen annak az ezerféle gyülésnek meg enquettezésnek, a melyet tanférfiaink a magyar közoktatás érdekében tartanak.

Kétségtelenül igazuk van azoknak, a kik azt állitják, hogy először az elemi iskolai oktatást kell reformálni, aztán kerülhet csak a sor a középiskolákra, meg az egyetemekre, mert szerintük ellenkező esetben olyképen tünnének fel az ujjá alkotó intézkedések, mint az a ház, melynek előbb készitik el a falát vagy a tetejét és csak azután rakják alá a fundamentumát. — igazuk van ismételten elismerjük, de csakis abban az esetben, ha az ország elemi iskolai oktatása, tehát a fundamentum olyan nagyfoku gyengeségről tanuskodna, hogy annak alapján a magasabb iskolák tanitási rendszerének tovább fejlesztése lehetetlenség, vagy egyszerüen minden haszon nélkül való absurd törekvés volna.

De hát épen a magyarországi népiskolákról ma ezt már elfogulatlanul nem állithatja senki sem. Lehet, sőt valószinü, hogy akad hazánkban is olyan iskola, mely nem felel meg teljesen a reá bizott és kivánatos feladatnak, a nagyobb rész azonban sikerrel tölti be nemes hivatását, a minek fényes bizonyitéka a magyar nép értelmi fejlődésének rohamas előrehaladása, mely minden téren állandóan észlelhető. Elismerte ez legutóbb a párizsi világkiállitás alkalmával a nemzetek szellemi életében vezérszerepet játszó legmüveltebb nép a franczia nemzet is, de elismerték mások is, a kiknek módjuk és alkalmuk nyilott a magyar közoktatásügyet tanulmányozni és annak fejlődését figyelemmel kiséri.

Talán épen ez az általános nagy elismerés volt az oka annak, hogy tanférfiaink, az ősi szokástól eltérőleg a helyett, hogy a dicséretek melegitő napsugarában tétlenül sütkéreznének, még nagyobb gonddal és lelkesedéssel fogtak hozzá a nagy munkához, hogy mint fentebb már emlitettük a magyar oktatásügyet reformálják, illetve a mutatkozó hiányokat pótolják, s az eddigi rendszert tovább fejlesszék.

Mivel pedig az elemi iskolai oktatás nálunk már meglehetősen rendezett és kielégitő tanterv szerint történik, a fősulyt természetesen a közép- és felső iskolák reformálására kell fektetnünk. Már ismételten kifejtettük nézeteinket a középiskolai oktatás egyszerüsitésére vonatkozólag, azért tehát most csak arról az kaczióról akarunk röviden megemlékezni mely az utóbbi időben az egyetem decentralizálásának kérdését felszinre vetette.

A ki ismeri a budapesti tudomány egyetem facultásain divó oktatási rendszert, az igen jól tudja, hogy mennyire igazuk van azoknak, a kik azt akarják, hogy a vidéki nagyobb városokban is állitsanak fel egyetemeket, a melyen a tanulmányait fotytatni kivánó ifju a megfelelő egyetemi oktatásban és teljes kiképzésben részesülhessen. Ezzel nyernének városaink is, de nyerne maga a magyar közoktatásügy is, mert a csendes vidéki város sokkal alkalmasabb talaj a tudományos pályára készülő ifjunak, mint a főváros, a hol az ismeretlenség tengerében könnyen elmerülhet a vidékről felkerült tapasztalatlan ifju, az ezerféle ideg és lélekölő élvezetek csábitó hullámai között.

De tisztán financziális szempontból is üdvös volna az egyetemi oktatás decentralizálása, mert a vidéki városokban általában véve olcsóbbak a megélhetési viszonyok, mint a főváros méreg drága piaczán és igy alkalma nyilana sok szegény szülőnek is, hogy fiát tovább tanittassa s akárhány istenadta tehetségü ifju érvényesülhetne, a kit most szegénysége megakadályoz abban, hogy teljes elméleti kiképzésben részesüljön.

Máskor annyira szeretik majmolni nálunk a külföldet, hát most miért nem veszik például akármelyik nagy nemzetet, hiszen höztudomásu, hogy a német, franczia és angolországi egyetemi oktatás sulypontja a vidéki egyetemekre esik és a külföld világhirü tudósainak legnagyobb része nem a hazája fővárosában levő főiskolán nyerte egyetemi képesitését.

Ismételjük tehát, felette fontosnak tartjuk hazánk kulturális fejlődésének történetében azt az időpontot, melyben az egyetemi oktatás decentralizálása bekövetkezik, mert csakis igy biztosithatjuk hazánkban e tudományos élet teljes kifejlődését.

---

mély az első rendben. Városlődi Lovaknak eltolvajlását tagadná, de mivel ezen környüllállás, hogy tudniillik azon Városlődi szekéren, melybe az kérdésbeli Lovak bevoltak fogva, egy Pakrocz, és egy Zsák is volt, illyetényeket pedig hogy a Rab Személy 5 Garason eladott, maga meg valiya, nem kevéssé terhelné a Rab Személyt, hogy valamint a Zsákat és Pakróczot a kocsirul levette és eladta, ugy a Lovakat is nem más hanem a Rab Személy lopta el és hozta a föllebb emlitett veszedelembe. A mi pedíglen a Kupi helységbül eltolvajlott két Lovakat illeti, az csaknem megvilágositatnék a Rab Személy vallásának környül állásaibul, egyszersmind pedig a B. betü alatt foglalt bizonság Levélbül, azt pedig, hogy Farkas Kata is a Rab Személynek Felesége ezen alkalmatossággal együtt volt a férjével, maga Farkas Kata a C. Bötü alatt foglalt önnön vallásában megvallaná, innend világosan következik, hogy a Rab Személy azon Kupi Lovakat egy akarattal vihette, és lophatta el Farkas Kata Feleségével. Terheli továbbá a Rab Személynek Vági Mihálynak sorsát az is; hogy noha és már ennek előtte is hasonló tolvajságáért a Ns. Vármegye Tömlöczében sanyargatta tott és 60 korbacs ütésekkel megbüntettetett, mindazon által nem hogy életét megjobbitotta volna, sőt inkább a tömlöczbül való kiszabadulása után mingyárt ujabb és ujabb tolvajságokat el követni nem irtózott, kevés reménység levén tehat már megjobbulása felül az eddig szenvedett 17 Holnapi raboskodásán felül, még egy esztendő béli rabságra, és 100 Korbács ütésekre, felit öt. venet, most itt Papán a közönséges piarczon, más felit pedig ötvenet, egy esztendőnek elfolta után az Ugodi Helység szinin elveendőkre, Farkas Kata pedig a Rab Személynek házos és tolvaj társa, azon okbul, hogy ez volna első cselekedete, 60 Korbács ütésekre, felit harminczat most itt a Pápai Piarczon, másik felit pedig harminczat egy holnap mulván az Ugodi Helység szinin elveendőkre, ezen kivül a kárnak, mely a D. bötü alatt 70 frtra törvényesen megallapittatott megtérittésére itélteink, azután pedig büntetéseknek kiállása után, maguk megjobbulása reménysége alatt, szabadon bocsájtatnak,

---

Ne légy oly büszke!

Ne légy oly büszke, szép szerelmem,
Mert én beléd bolondulék,
Nem te vagy az első szivemben,
Az én szerelmem buborék.

Oh, ugyanaz a láng mi mostan,
Már egyszer engem égetett —
Tudom elébb-utóbb kilobban
És elfeledlek tégedet.

TIHAMÉR.

HIREK.

— **A legujabb szenzáczió.** Kis-Czellnek ismét megvan a maga legujabb szenzácziója. A szomoru hirü vagyonbukott kis-czelli takarékpénztár szelleme kisért ujra, Egyik szombathelyi lap bocsátotta világgá és utánna az összes fővárosi lapok közölték, hogy a vagyonbukott kis-czelli takarékpénztár csődtömegéből 56.000 frt eltünt. A lapok versenyeztek egymással a számok nagyobbitásában és kisebbitésében Végre a hiány leszállott 21.000 frtra. Most az a kérdés, hogy ez a 21.000 frt miként tünt el. Az ideiglenes igazgatóság, vagy a csődtömeggondnokság révén-e? Az ideiglenes igazgatóság néhány napig kezelte a pénzt. Az 1899. évi február hó 6-án közölt utolsó pénztári zárlatot, mely állitólag 56.000 frt készpénzkészletből állott, aláirták dr. Géfin Lajos igazgató, Végh Kálmán napi biztos és Gömbös Sándor pénztáros. Mikor pedig négy nap mulva, 10-én, a pénzt néhai Nagy Péter sárvári kir. közjegyző leltározta, talált 56.000 frt helyett, 35646 frt 52½ krt. Igy, ha a levegőbe bocsátott hir igaz volna, a hiány 20.353 frt 47½ kr. Hogy az a pénz tényleg eltünt-e, vagy nem, avagy számadási hiba van, még kideritésre vár. Tekintve azokat az izgalmas napokat, melyben akkor a kis-czelli bukott takarékpénztár vezető férfiai voltak, köny-

nyen megeshetett, hogy az igazgatósági tagok hiányosan rovancsoltak, s így állott elő a hiány (?!) Mi részünkről abban a meggyőződésben vagyunk, hogy a hiány, ha tényleg van, még Rosenberg és Riedt manipulációjából ered, kik szánt-szándékkal vezették a könyveket hamisan. De lehet az is, hogy az igazgatósági tagok nem hasonlították össze a megolvasott pénzt és a könyveket. Józan ésszel feltételezni sem szabad, hogy abban a válságos pillanatban, melyben a kis-czelli takarékpénztár bukása bekövetkezett, bármelyik igazgatósági tag is, a saját vagyona megmentésére gondolhatott volna. A csődtömeggondnokságot legkevésbbé érheti vád e tekintetben, mert a Nagy Péter kir. közjegyző által 1899. év február hó 10-én foganatosított leltár szószerint a következő bejegyzést tartalmazza:

1. A pénztárban talált összegek, és a dr. Géfin Lajos igazg. tag által ideiglenesen vezetett feljegyzések szerint a főpénztárban 33 000 frt.

2. Gömbös Sándor pénztárnok által kezelt és dr. Géfin Lajos által ellenőrzött kézi pénztárban 2637 frt 52½ kr.

3. Hetlinger Sándor bobai lakos által a mai napon esedékessé vált váltójára lefizetett összeg 9 frt. Összesen 35646 frt 52½ kr.

Ezen összegből Nagy Péter kir. közjegyző 34.000 frtot bírói letétbe helyezett, 1646 frt 52½ krt pedig, dr. Porkoláb Mihály csődtömeggondnoknak adott át a folyó kiadások fedezésére. Ez a száraz tényállás. Hol a hiba, kit terhel a felelősség, a vizsgálat van hivatva kideriteni.

Mi a leghatározottabban elitéljük ennek a legujabb szenzációnak világgá való kürtölését. El azért, mert mi abban a meggyőződésben vagyunk, hogy itt, legfeljebb számadási hibáról lehet szó, de a sikkasztást kizártnak tartjuk; annál inkább, mert az a három egyén, ki a vagyonbukott kis-czelli takarékpénztárnál az utolsó napokban a pénztárt és könyveket kezelte, mint olyan emberek ismeretesek, kiknek becsületességéhez a gyanunak még árnyéka sem férhet. Reméljük, hogy erre a titokzatos ügyre, mihamarabb világosság fog derülni, a mi nagyon is kívánatos.

— **Kedélyes hang.** A Szombathelyen mostanában megindult és Lingauer Albin jeles hirlapiró collegánk szerkesztésében megjelenő „Vas“ czimü laptársunk, 1 számában fenti czim alatt közli lapunk 10-ik számában megjelent „Szerkesztő változás“ czimü ujdonságunkat. Ez ujdonságunkhoz ama kommentárt fűzi, hogy mily hangon szoktuk mi cselédünket elbocsátani? Rövid válaszunk ez: A mint megérdemli. Higyje el t. laptársunk, sokkal szivesebben irtuk volna szerkesztő változás czimü ujdonságunkban az illetőről azt: hogy megvált lapunktól és sajnáljuk távozását, minthogy azt kellett irnunk: elbocsátottuk.

— **Gyászrovat.** Sulyos csapás érte Mészáros János polgártársunkat, a „Korona“ szálloda bérlőjét, kis élénk eszü 3 éves Mariska leányа, rövid, alig három napi betegeskedés után szombaton elhunyt. Temetése vasárnap ment végbe a közönség számos részvétele mellett.

— **Márczius 15. Jánosházán.** A janosházai iparos- és kereskedőifjuság „Önképző Köre“ magyari Kóssa Gusztáv gyógyszerész és Kemény Soma tanító vezetése mellett Szekeres Pál joghallgató és Biermann József vasuti pénztárnok szives közreműködésével szépen ünnepelte meg a magyar szabadság születése napját, melyből természetesen a község polgársága is, jó hazafiakhoz méltón, kivette a részét. A sok zászló a házakon és a kivilágított ablakok csak sejtették, hogy Jánosháza lakossága ünnepet ül márczius 15-én, a sajtószabadság kivivásának emlék ünnepét. Az ünnepély a tűzoltó-egyesület és említett kör fáklyásmenetével este 7 órakor vette kezdetét, melynek bevégezte után a gyülekezet a casinó előtt megállapodott, hol ugyanis az alábbi tárgysorozat pontjai előadattak. Hymnus, énekelte az Önképző Kör. Emlékbeszéd, tartotta Kemény Soma. Nemzeti dal, szavalta Fehér János. Talpra magyar, énekelte az „Önképző Kör“. „Arányi“ márcz. 15., szavalta Németh Lajos. „Petőfi“ a magy. néphez, szavalta Csch Kálmán. „Lámpérth“ márcz. 15., szavalta König Armin. Záróbeszéd, tartotta Szekeres Pál Szózat, szav. Biermann József Szózat, énekelte az Önképző Kör. Az egyes pontok előadása között Nyári Elek zenekara hazafias darabokat játszott. Megható látvány volt ama 3. szál 48-as öreg ember, kik ez alkalommal külön meghivattak, a mint könnyes szemekkel hallgatták régi emlékeik felfrissitését, s a mint lelkesülve megéljenezték az egyes szereplőket. Az ünnepély végeztével az összegyült nagyszámu közönség a »Rákóczy« hangjánál szép rendben szétoszlott.

— **Tenyészbikák vizsgálata.** A kis-czelli járás területén a tenyészbikák vizsgálata folyó hó 22-én kezdődött. A jövő héten a következőkép folytatódik. 25-én, hétfőn, Kenyeri, Kecskéd, Pápócz, Csönge, O.-Asszonyfa, 26-án, K.-Mihályfa, Sömjén, Szt.-Márton, Vönöczk, N.-Magasi, 27-én, Pálfa, K.-Somlyó, Borgáta, Lyuka, 28-án, Felső és Alsó-Mesteri, Kapolna, N.-Kócsk, E.-Hetye, K-Kócsk, 29-én, Ság, Izsákfa, Kócs, Boba, 30-án, Szt.-Péter, Várkesző, Egyh.-Kesző, M.-Gencs, K.-Hőgyész, Szergény. A tenyészbikák vizsgálatára a vármegyei gazdasági-egyesület által megbizott és kiküldött bizottsági tagok: Takács Ferencz, Raffel Mihály, Ajkai Ferencz, Nagy János, Nagy Dénes és Háczky Sándor.

— **Egy nyilatkozat.** Dr. Géfin Lajos, a vbukott kis-czelli takarékpénztár volt igazgatósági tagja, beküldte hozzánk közlés végett ama nyilatkozatának másolatát, melyet a „Vasvármegyé“-hez küldött a legutóbb megjelent „kis-czelli szenzáció“ czimü közleményére válaszul. Dr. Géfin ur nyilatkozatát alább szószerint közöljük, ama megjegyzéssel, hogy mi ez ügyben tartózkodó álláspontot foglalunk el — és ez, hirlapunk mai számában ez ügyre vonatkozó közleményünkből eléggé ki is tünik. Dr. Géfin Lajos urnak, a „Vasvármegyé“-hez küldött nyilatkozata szó szerint igy hangzik:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A „kis-czelli szenzáczió dolgában meg kérem a tekintetes szerkesztő urat, kegyeskedjék becses lapjában nekem is egy kis helyet engedni.

Lehet, hogy ez ügy önöknél és tán más egyebütt is, honnan a kis-czelli viszonyokat egy rossz messzelátóból figyelik csak, szenzációt keltheteti, de nálunk épen nem keltett, mert Kis-Czell jobb ízlésü közönsége már eleve meg volt győződve a hiresztelések rosz hiszemüségéről és tekintetes Szerkesztő ur információjának rossz akaratáról, a mikor a tiszta igazság kereséséné nem oda fordult, hova elsősorban is fordulnia kellett volna, hanem a nyilvánosság elé. Ennyit az ügy eredete és forrásáról.

A mi a dolog lényegét illeti, hirlapi uton a kérdést tisztázni nem lehet.

Igazgatótársaim, kik bizalmukka' megtisztelték a valságos napok alatt, meg is fogják találni a módot, mikép vonjanak felelősségre, ha egyátalán károsodva érzik magukat. Másoknak pedig, legyen bár az a Munkácsi Lövi, vagy a Velenczei Mór, felelősséggel nem tartozom.

Kis-Czell, 1901. márczius 22.

A tekintetes Szerkesztő urnak
kész szolgája
Dr. Géfin Lajos.

— **Kanyaró** A kis gyermekek körében még egyre uralg városunkban a kanyaró. Alig van egy ház is, a hol beteg nem volna. Néhány megbetegedés halálos kimenetelü volt. Az iskolák további intézkedésig zárva maradnak.

— **Kutfurás.** A m. kir. államvasutak kis-czelli pályaudvarán a mult évben megkezdett, de az összel beszüntetett artézi-kut furását, Hoffer czeglédi kutfuró mester pénteken ujból megkezdette. Igy végre mégis elkészül az artézi kut.

— **Uj hitközség** Mint halljuk, Kis-Czellben uj izr. hitközség van alakulóban. Néhányan elégedetlenek a mostani neolog izr. hitközség rendszerével és e miatt uj hitközséget akarnak alakitani, mely az „orthodox“ (magyarul: visszafejlődés) elveket követné. Reméljük, hogy a tervezők a tervnél maradnak csak és nem fogják a a „maradiság“ elveit megalapitani. A jelszó legyen: Előre!

— **Régen heverő titokzatos levél.** Lengyel Mór, a Hitelbank igazgatója, mielőtt a Hitelbankhoz került, a vbukott kis-czelli takarékpénztárnál volt könyvvevő. Mikor innét kilépett, kilépése után, állitólag egy évre, a vbukott kis-czelli takarékpénztárnál szerzett tapasztalatait irásba foglalta, boritéka zárta és azzal a megbizással adta át Bisitzky Ödön kis-czelli gyógyszerész urnak, hogy az általa, nála letétbe helyezett levél, akkor bontható fel, ha annak tartalmára Nagy József, dr. Plettnits Ferencz, dr. Géfin Lajos és Berzsenyi Dezső urak kivánesiak lesznek. A levél teljes hat év óta hever felbontatlanul Bisitzky urnál és e 6 év óta nem fogta el a kivánesiság a fentebb nevezett urakat a levél tartalmát illetőleg. Mi azt hisszük, mégis csak érdemes volna végre annak a titokzatos levélnek a tartalmát ismerni, hátha valami nagyon fontosatartalmaz és valami honmentő gondolat van a levélben papirra vetve, melynek még hasznát lehetne venni ha most nem is, — de később, évszázadok mulva.

— **Csalnyerékről.** A jánosházai jóhirnevü Csalnyer, Piócza és Berele Hay firma közkereseti társaság tevékeny beltagja, Csalnyer-táti legédesebb pislogó magzatja, a kis Berele Hay, a napokban Devecserben járt és ott többek kérdezősködésére ama nézetének adott határozott kifejezést, hogy ők, a jeles „hármak“ már túl vannak a veszélyen és a sajtóper caosszal már végeztek és teljesen rendben van a szénájuk. A kis Berele Hay édeskés mosolylyal mesélte el ezt a valótlanságot, melyre nekünk csak az lehet a válaszunk, — hogy hátra van még a fekete leves a táti & comp czég részére. Igy hiu remény és ábrándnak bizonyul majd a korai öröm nem sokára.

— **Repülő postacsomag.** Szerdán a déli órákban a helybeli postáról egy gyöngytyukot szállitottak ki a pályaudvarra. A gyöngytyuknak aligha volt inyére a szoros zár, mert a láda egy részén kirepült. Nem sokáig élvezhette azonban az arany szabadságot, mert hamarosan elfogták és ujra bezárták.

— **Egyleti élet.** A „kis czelli Polgári Olvasókör“ saját helyiségében f. évi márczius hó 17-én d. u. 4 órakor tartotta meg évi közgyülését. Tárgysorozat: az 1900. évi számadás eredményének közlése és az általános tiszt ujitás. Az 1900. évi számadás eredménye a következő: Bevétel: 703 kor. 17 fillér. Kiadás: 354 kor. 70 fillér. Pénztári maradvány: 348 kor. 47 fillér. Miután az eddigi tisztviselők álláaikról lemondottak, korelnökül Horváth József bérlő, a kandidálóbizottságba pedig Klaffl Gyula, ifj. Reich Imre, és Németh Károly választattak meg, kiknek inditványára a közgyülés elnöknek Fábián Dezső, alelnöknek Simon Sándor, háznagynak Klaffl Gyula, jegyzőnek Eder János, h. jegyzőnek Deutschbauer Károly, pénztárnoknak Gróf Károly, könyvtárnoknak Mizeri Sándor. ség. könyvtárnoknak Klaffl Gyula, választmányi tagokul: id. Reich Imre, Fodor Károly, Horváth József bérlő, Loránth Gyula, Szalay Gyula, id. Tóty György, ifj. Reich Imre, Reif Zsigmond, Zsigmond István, Mészáros János, Németh Károly és Patyi János urak választattak meg közfelkiáltással. Ezen kivül a közgyülés a választmányi ülés 1901 évi február hó 10-én hozott azon inditványát, hogy mindazon köztagok, kik hátralékos tagsági-dijaikat a felhivástól számitott 30 nap alatt lenem fizetik, a körből kizártnak tekintetnek.

Köszönet nyilvánitás.

Mindazon szives jó lelkeknek, kik felejthetetlen kedves kis Mariska leányunk elhunyta alkalmával mély bánatunkban részvétükkel felkeresték ezáltal fájdalmunkat enyhitették, valamint mindazoknak, kik temetésén megjelentek, ez uton mondunk hálás köszönetet.

Kis-Czell, 1901. márcz. 24.

MÉSZÁROS JÁNOS és NEJE.

Épitkezők figyelmébe.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy kedvező összeköttetéseim révén azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a cement árát tetemesen **leszállithattam.**

Ehhez képest mostantól kezdve elsőrendü Portland cement métermázsánkint **6** koronáért, elsőrendü Román cement **3** kor. **60** fillérért bocsátom áruba.

Egyuttal a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom mindenféle cementárukkal dusan felszerelt raktáramat.

Szives pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Illés István.

Felhivás.

A Kemenesaljai Takarékpénztár Részvénytársaság ez évi május hó 2-án tartott közgyűlése határozatából folyó évi junius hó 1-től kezdve a részvények árfolyama 1000 koronáról 1200 koronára felemeltetik és a vételi ajánlatok ezen névértéken elfogadtatnak.

Felhivom tehát a közönséget, hogy a részvények megszerzése végett ajánlatait hozzám intézni szíveskedjék.

1. A 4 drb részvény 1000 korona készpénzben bocsáttatik át.
2. A részvény aláírása személyesen, ügynökök által, vagy postai úton történhetik.
3. A részvény aláírás folyó hó 31-ik napjának déli 12 órája marad.
4. A részvények jegyzési részvénye
   1901. junius hó-én — 10 korona.
   1901. julius hó-án — 40 „
   1901. julius hó-án — 40 „

5. Ugy az alapitó mint az összes később belépők a Kemenesaljai Takarékpénztár Részvénytársaságnál csak egyedül az irtott teljesi befizetésről elismervények adatnak ki.

6. Minden részvényesnek joga van annyi részvényre jegyzést tenni a mennyit a jegyzés szerint előtte egyet bemutatott. A bemutatott és érvényesnek talált elismervénye felmutatásával és aláirásával a részvény bemutatása egy másnak jegyzésére többé nem biztosit.

7. Az igazgatóság fentartja magának azt a jogot, hogy tulajegyzés esetén az előbbségi jegyzésnek épségben tartása mellett a jegyzési részvények számában változtatást tehessen, vagy esetleg jegyzéseket visszautasithasson.

8. A jegyzési határidő lejártával az igazgatóság 10 napon belül határozatot hoz az iránt, hogy a részvényjegyzőnek hány részvényt kiutal, a kiutalt jegyzésről pedig az illető jegyzőt értesiti.

9. Részletfizetés nem engedtetik be, a befizetett összegek kamatra nem számittatnak, de a részvényesek jogosultak a befizetett összeg erejéig előlegeket felvenni, a mennyiben a kiutalt részvényekre a kiutalt összeg 10%-a kamat nélkül a kiutalt napjától számitva a pénztárba befizetik.

10. A részvények kiutalása után a befizetett összegek kamatoznak, a kiutalt részvények pedig a folyó évi részvényekkel egyenlő jogokat élvezik.

11. A részvények kiutalása után a befizetett összegek kamatoznak, a kiutalt részvények pedig a folyó évi részvényekkel egyenlő jogokat élvezik.

12. A részvények kiutalása után a befizetett összegek kamatoznak, a kiutalt részvények pedig a folyó évi részvényekkel egyenlő jogokat élvezik.

13. A részvények kiutalása után a befizetett összegek kamatoznak, a kiutalt részvények pedig a folyó évi részvényekkel egyenlő jogokat élvezik.

14. A részvények kiutalása után a befizetett összegek kamatoznak, a kiutalt részvények pedig a folyó évi részvényekkel egyenlő jogokat élvezik.

15. A részvények kiutalása után a befizetett összegek kamatoznak, a kiutalt részvények pedig a folyó évi részvényekkel egyenlő jogokat élvezik.

16. A részvények kiutalása után a befizetett összegek kamatoznak, a kiutalt részvények pedig a folyó évi részvényekkel egyenlő jogokat élvezik.

17. A részvények kiutalása után a befizetett összegek kamatoznak, a kiutalt részvények pedig a folyó évi részvényekkel egyenlő jogokat élvezik.

18. A részvények kiutalása után a befizetett összegek kamatoznak, a kiutalt részvények pedig a folyó évi részvényekkel egyenlő jogokat élvezik.

19. A részvények kiutalása után a befizetett összegek kamatoznak, a kiutalt részvények pedig a folyó évi részvényekkel egyenlő jogokat élvezik.

20. A részvények kiutalása után a befizetett összegek kamatoznak, a kiutalt részvények pedig a folyó évi részvényekkel egyenlő jogokat élvezik.

Kelt Kis-Czellben, 1901. évi május hó 3-án.

KEMENESALJAI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Klein és Spitzer

szarvasmarha kereskedők

Kis-Czell.

Megvételre ajánlanak a t. uraságoknak és a n. é. gazdaközönségnek első rendü kifogástalan minőségü

Erdélyi igás ökröket

versenyképes árakon.

Előjegyzéseket s levélbeli megrendeléseket elfogadnak

Klein és Spitzer

kereskedők, Kis-Czell.

Jobb és megbizhatóbb

gazdasági és kerti magvak nem léteznek, mint a minőket 27 év óta szállit

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten.

Irodák és raktárak: Rottenbiller utcza 33. (Közuti villamos megállóhelye.)
Elárusitó helységek: VI. Andrássy-ut 23. (A m. kir. operával szemben.)
226 oldalra terjedő képes árjegyzékét kivánatra ingyen és bérmentve küldi.

Haszonbéri hirdetmény.

Kis-Czell nagy község részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint Kis Czell nagy község tulajdonát képező helypénzszedési jog 3 évre s pedig 1901. év április hó 1-től 1904. év márczius 31-éig terjedő időre nyilvános árverésen

1901. évi márczius hó 29-én d. e. 9 órakor

Kis Czell nagy község tanácstermében a legtöbbet igérőnek bérbe adatik.

Kikiáltási ár 4000 korona, bánatpénz 20% teendő le.

Árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Kis Czell, 1901. márczius hó 21-én.

Lóránt Gyula jegyző. **Pálovits József** v. biró.

Eladó ház.

Kis-Czellben a FERENCZ JÓZSEF-utczában eladó egy jókarban levő lakház, mely áll 6 utczai, 4 udvari szobából s megfelelő melléképületekkel és tágas udvarral.

Venni szándékozók bővebb értesitést nyerhetnek e lapok kiadóhivatalában.

Nyomatott a „Vörösmarty"-könyvnyomda kiadó és hirlapkiadó vállalat gyorssajtóján Devecserben, 1901.